

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

NACRT

PRIJEDLOG ZAKONA O MUZEJIMA

Zagreb, siječanj 2015.

PRIJEDLOG ZAKONA O MUZEJIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 2. te članku 69. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

U razdoblju od donošenja Zakona o muzejima („Narodne novine“, broj 142/98 i 65/09) do danas u muzejskoj djelatnosti dogodile su se značajne promjene u odnosu na način obavljanja djelatnosti te tehnološki razvitak koji su utjecali na ovu djelatnost, a imajući u vidu proces digitalizacije muzejske građe i dokumentacije te stvaranje javno dostupnih virtualnih kreacija.

Sustav muzeja u Hrvatskoj čini 281 muzej upisan u Registar muzeja, galerija i zbirki koji se vodi u Muzejskom dokumentacijskom centru.

Uzimajući u obzir intenciju ukupnog razvoja kulturnih i kreativnih industrija te održivost muzejske djelatnosti, predlaže se ovim Zakonom omogućiti općinama i gradovima do 10 000 stanovnika koji su osnivači centara za kulturu, otvorenih i pučkih učilišta i drugih organizacija za izobrazbu odraslih obavljanje muzejske djelatnosti unutar tih ustanova, što sada važećim Zakonom nije dopušteno.

S obzirom na navedeno, potrebno je urediti uvjete za obavljanje muzejske djelatnosti imajući u vidu određene posebnosti i specifičnosti te nove okolnosti obavljanja muzejske djelatnosti. Odredbama važećega Zakona o muzejima nisu zahvaćeni oni oblici obavljanja muzejske djelatnosti koji se isključivo odnose na obavljanje te djelatnosti prezentiranjem javnosti civilizacijskih, kulturnih materijalnih i nematerijalnih te prirodnih dobara (izložbene galerije) ili stvaranjem javno dostupnih virtualnih kreacija (virtualni muzej, galerija i zbirka). Ovakvo stanje u praksi stvara prepreke za daljnji razvoj muzejske djelatnosti utemeljen na visokim stručnim i profesionalnim standardima prema kojima bi prethodno navedeni oblici obavljanja djelatnosti mogli biti i formalnopravno valorizirani, putem omogućivanja stručnog usavršavanja i napredovanja zaposlenih stručnih osoba.

Odredbe važećeg Zakona koje uređuju način obavljanja muzejske djelatnosti propisuju da muzejsku djelatnost mogu obavljati muzeji i galerije kao ustanove što je potrebno uskladiti s Direktivom 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27. 12. 2006.), prema kojoj bi se obavljanje određenih djelatnosti u kulturi a time i muzejske djelatnosti trebalo omogućiti i profitnim pravnim osobama tj. trgovačkim društvima.

Također važećim Zakonom nije uređeno pitanje u kojem se opsegu uz muzejsku djelatnost mogu obavljati određene gospodarske djelatnosti iz kojih se mogu prihodovati sredstva koja se kao vlastiti prihod mogu koristiti za daljnji stručni razvoj muzejskih ustanova i muzejske djelatnosti, što je napose aktualno u kontekstu financijskog osamostaljivanja muzejskih ustanova i njihovog ukupnog razvoja.

Uz to, u međuvremenu su nastupile i značajne promjene u odnosu na stručno muzejsko osoblje. U muzejima i galerijama zaposleno je 995 djelatnika sa stručnim muzejskim zvanjima. Potrebno je proširiti popis stručnog muzejskog osoblja potrebnog za obavljanje muzejske djelatnosti u smislu kadrovskog ekipiranja u muzejskim ustanovama sa zanimanjima koja su bitna za bolje i uspješnije upravljanje ustanovama i okretanje prema javnosti (tržištu) radi stjecanja vlastitog prihoda. U tom smislu potrebno je određene nove stručne poslove uključiti u Zakonom utvrđen popis muzejskih stručnih zvanja kako bi se omogućilo stručno napredovanje i profesionalni razvoj zanimanja. Također, potrebno je otvoriti ovu djelatnost i samostalnim stručnjacima, koji na profesionalnoj osnovi samostalno obavljaju ovu djelatnost, a nisu formalnopravno u radnom odnosu u nekom muzeju ili galeriji, kako bi se definirao njihov status i omogućilo obavljanje djelatnosti sukladno Zakonu.

Nadalje, člankom 164. Zakona o radu („Narodne novine“, br.93/2014) propisano je da jedan član tijela upravljanja ustanove mora biti predstavnik svih radnika. Imajući u vidu navedeno, uzeta je u obzir i ova zakonska obveza, kako bi se osigurala zastupljenost svih radnika u tijelu koje nadzire poslovanje muzeja. Također, s obzirom na protek vremena bilo je potrebno uskladiti prekršajne odredbe s Prekršajnim zakonom („Narodne novine“, br. 107/2007, 39/2013 i 157/13).

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

Predloženim Zakonom o muzejima uređuju se sljedeća pitanja:

- određuje se značenje pojedinih pojmova u smislu ovoga Zakona;
- propisuje se da zakon sadrži odredbe koje su skladu s Direktivom 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27. 12. 2006.);
- određuje se muzejska djelatnost kao javna služba i od interesa za Republiku Hrvatsku;
- određuje se da muzejsku djelatnost obavljaju muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar ustanova i drugih pravnih osoba pod uvjetima propisanim ovim Zakonom. Također, određuje se da muzejsku djelatnost u obliku virtualnog muzeja, galerije i zbirke mogu obavljati pravne i fizičke osobe sukladno uvjetima propisanim ovim Zakonom;
- propisuje se da muzeji i galerije mogu obavljati gospodarsku djelatnost sukladno posebnim propisima ako je to propisano statutom i ne šteti ispunjavanju njihove misije;
- uređuje se obavljanje muzejske djelatnosti od strane muzeja i galerija sa sjedištem u drugoj državi članici Europske unije ili drugoj državi ugovornici Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru;
- propisuje se obveza povezivanja u sustav muzeja Republike Hrvatske radi jedinstvenog stručnog pristupa obavljanju muzejske djelatnosti;
- uređuje se pitanje muzejske građe i muzejske dokumentacije, njihove zaštite i osiguranja te obveza revizije muzejske građe svakih pet godina;
- uređuje se osnivanje i prestanak muzeja i galerija;

- određuje se da se muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar ustanova i drugih pravnih osoba mogu osnovati ako, sukladno standardima iz članka 15. ovoga Zakona, postoji muzejska građa, muzejska dokumentacija, prostor, oprema i sredstva za rad, stručno osoblje. Iznimno, galerije kao ustanove te galerije unutar ustanova i drugih pravnih osoba, koje imaju jasnu koncepciju održivosti u zajednici i misiju u području muzejske djelatnosti, mogu se osnovati ako imaju muzejsku dokumentaciju, prostor, opremu i sredstva za rad i stručno osoblje (izložbene galerije). Muzejska djelatnost u obliku virtualnog muzeja, galerije i zbirke može se obavljati ako postoji muzejska građa i/ili muzejska dokumentacija, oprema i sredstva za rad, stručno osoblje;

- određuje se da muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar ustanova i drugih pravnih osoba prestaju sukladno odredbama zakona. Odluka o prestanku i statusnim promjenama muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirki unutar ustanova i drugih pravnih osoba kojima su osnivači županije, Grad Zagreb, gradovi i općine, može se donijeti samo uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za kulturu, po pribavljenom mišljenju Hrvatskoga muzejskog vijeća koje je ono dužno dati u roku od 30 dana;

- uređuje se pitanje i obuhvat matične djelatnosti te se matična djelatnost definira kao organizirani oblik stručnog djelovanja unutar sustava muzeja Republike Hrvatske, a provode je matični muzeji;

- uređuje se ustrojstvo i upravljanje muzejima i galerijama koje su osnovane kao ustanove te se propisuje da su tijela muzeja i galerije muzejsko vijeće, ravnatelj i stručno vijeće. Muzej i galerija s više od 5 zaposlenih ima muzejsko vijeće. Muzejsko vijeće ima 5 ili 7 članova, od kojih većinu imenuje osnivač iz redova istaknutih kulturnih, javnih i znanstvenih djelatnika, najmanje jednog bira stručno vijeće, a ako ono nije osnovano, stručno muzejsko osoblje, iz svojih redova te jednog člana biraju svi radnici sukladno Zakonu o radu;

- propisuje se da muzejom i galerijom koja je osnovana kao ustanova upravlja ravnatelj koji organizira i vodi rad i poslovanje muzeja i galerije, predlaže program rada i razvoja, donosi opće akte muzeja i galerije sukladno statutu, vodi i odgovara za stručni rad muzeja i galerije, predstavlja i zastupa muzej i galeriju u pravnom prometu i pred tijelima državne vlasti te obavlja druge poslove predviđene zakonom, aktom o osnivanju i statutom;

- uređuje se sastav muzejskog vijeća muzeja i galerije i njegove ovlasti da donosi statut muzeja uz suglasnost osnivača, program rada i razvoja muzeja te da usvaja financijski plan i godišnji obračun, izvješće o izvršenju programa rada i razvoja muzeja i dr.;

- uređuje se imenovanje i razrješenje ravnatelja muzeja i galerije koji se osnovani kao ustanova;

- propisuju se uvjeti za imenovanje ravnatelja muzeja i galerije kojem je osnivač Republika Hrvatska, županija, Grad Zagreb, grad i općina;

- određuje se da muzej i galerija osnovani kao ustanova imaju stručno vijeće od najmanje triju članova koje, sukladno statutu muzeja i galerije, čini stručno muzejsko osoblje iz članka 37. stavka 1. podstavka 1. do 7. i stavka 2. ovoga Zakona i ravnatelj muzeja i galerije;

- muzeji i galerije osnovani kao trgovačka društva imaju tijela propisana posebnim zakonom, te stručno vijeće koje čini stručno muzejsko osoblje iz članka 39. stavka 1. podstavka 1. do 7. i stavka 2. ovoga Zakona te predstavnik ili član tijela upravljanja trgovačkim društvom;

- uređuje se pitanje osiguravanja sredstava za rad;

- uređuje se stručni nadzor i nadzor nad zakonitošću rada;

- uređuje se pitanje stručnog muzejskog osoblja sukladno suvremenom stupnju razvoja muzejske djelatnosti i rada u muzejima i galerijama;

- uređuje se pravo na polaganje stručnog ispita za stručna zvanja u muzejskoj struci;

- utvrđuje se da se kao savjetodavno tijelo za obavljanje stručnih i drugih poslova muzejske djelatnosti određenih ovim Zakonom pri ministarstvu nadležnom za poslove kulture osniva Hrvatsko muzejsko vijeće;
- uređuju se prekršajne odredbe;
- prijelaznim i završnim odredbama propisuje se da su muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar ustanova i drugih pravnih osoba dužni uskladiti svoje statute i druge opće akte i svoj rad s odredbama ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana njegova stupanja na snagu te da upravna vijeća muzeja čiji je sastav u skladu s odredbama ovoga Zakona nastavljaju rad do isteka mandata, odnosno razrješenja kao muzejska vijeća prema odredbama ovoga Zakona;
- utvrđuje se da je muzejska građa i muzejska dokumentacija, koja je imala status društvenog vlasništva, a na dan stupanja na snagu Zakona o ustanovama („Narodne novine“, br. 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08) zatečena je u javnim ustanovama muzejima i galerijama te muzejima, galerijama i zbirkama unutar javnih ustanova, državno vlasništvo;
- određuje se da muzejsku djelatnost u skladu s ovim Zakonom mogu obavljati centri za kulturu, otvorena i pučka učilišta i druge organizacije za izobrazbu odraslih kojima su osnivači općine i gradovi koji imaju do 10 000 stanovnika, ako je na taj način osigurana održivost obavljanja navedene djelatnosti u tim općinama i gradovima;
- propisuje se da je ministar nadležan za kulturu dužan donijeti podzakonske akte za provođenje ovog Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a Hrvatsko muzejsko vijeće dužno je predložiti ministru nadležnom za kulturu donošenje propisa iz članka 6., 7., 8., 15. i 36. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona;
- određuje se da danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o muzejima („Narodne novine“, broj 142/98 i 65/09);
- određuje se stupanje na snagu Zakona.

3. Posljedice koje će proisteći donošenjem Zakona

Donošenjem Zakona o muzejima:

- uskladit će se obavljanje muzejske djelatnosti s Direktivom 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27. 12. 2006.),
- omogućit će se muzejima i galerijama te drugim pravnim i fizičkim osobama koje ispunjavaju propisane uvjete obavljanje muzejske djelatnosti u skladu s ovim Zakonom,
- omogućit će se muzejima i galerijama obavljanje gospodarske djelatnosti sukladno posebnim propisima ako je to propisano statutom i pridonosi ispunjavanju misije muzeja,
- uredit će se obavljanje muzejske djelatnosti od strane muzeja i galerija sa sjedištem u drugoj državi članici Europske unije ili drugoj državi ugovornici Ugovora o europskom gospodarskom prostoru, na način da trajno mogu obavljati muzejsku djelatnost u Republici Hrvatskoj ako obavljanje muzejske djelatnosti upišu u sudski ili drugi odgovarajući registar u Republici Hrvatskoj. Strani muzeji i galerije moći će obavljati muzejsku djelatnost u Republici Hrvatskoj na privremenoj i povremenoj osnovi sukladno ovom Zakonu, Zakonu o uslugama i Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara,
- precizirat će se uvjeti pod kojima se mogu osnovati muzeji i galerije kao samostalne ustanove te muzeji, galerije i zbirke u sastavu drugih pravnih osoba, a imajući u vidu specifičnosti i posebnosti u obavljanju muzejske djelatnosti u suvremenom okruženju,
- omogućit će se da muzej i galeriju kao javnu ustanovu mogu zajednički osnovati Republika Hrvatska, županija, Grad Zagreb, grad, općina i fizička i pravna osoba,

- proširit će se popis stručnih muzejskih zvanja sa zvanjima koja su u međuvremenu tehnološkim razvojem i razvojem muzejske struke postale sastavni dio muzejskog stručnog osoblja (voditelj marketinga i voditelj odnosa s javnošću),
- omogućit će se stručno napredovanje u stručnim muzejskim zvanjima i polaganje stručnog ispita za zvanja u muzejskoj struci kako zaposlenicima u muzejima i galerijama, tako i samostalnim stručnjacima koji na profesionalnoj osnovi samostalno obavljaju poslove muzejskog stručnog osoblja,
- uredit će se sastav muzejskog vijeća na način da će se omogućiti sudjelovanje predstavnika svih radnika u radu toga tijela sukladno Zakonu o radu,
- precizirat će se uvjeti za imenovanje ravnatelja muzeja i galerije te njegove zadaće,
- omogućit će se centrima za kulturu, otvorenim i pučkim učilištima i drugim organizacijama za izobrazbu odraslih kojima su osnivači općine i gradovi koji imaju do 10.000 stanovnika obavljanje muzejske djelatnost unutar tih ustanova sukladno ovom Zakonu, ako je na taj način osigurana održivost obavljanja navedene djelatnosti za općine i gradove koji su osnivači tih ustanova.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske ni u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O MUZEJIMA S OBRAZLOŽENJEM

PRIJEDLOG ZAKONA O MUZEJIMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju uvjeti i način obavljanja muzejske djelatnosti, ustrojstvo i način rada muzeja, muzejska građa, stručna muzejska zvanja te druga pitanja od značenja za muzejsku djelatnost.

Izrazi koji u ovom Zakonu imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se na muške i ženske osobe.

Članak 2.

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose odredbe Direktive 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27. 12. 2006.).

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeća značenja:

1. *muzej*: pravna osoba osnovana kao javna ustanova, ustanova te trgovačko društvo sukladno članku 16. stavcima 1., 2., 3. i 4. ovoga Zakona ili ustrojstvena jedinica unutar pravne osobe koja obavlja muzejsku djelatnost u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom,

2. *galerija*: vrsta muzeja koji kao, pravna osoba osnovana kao javna ustanova, ustanova te trgovačko društvo sukladno članku 16. stavcima 1., 2., 3. i 4. ovoga Zakona ili ustrojstvena jedinica unutar pravne osobe obavlja muzejsku djelatnost ili obavlja, ako nema vlastitu muzejsku građu, muzejsku djelatnost prezentiranjem javnosti civilizacijskih, kulturnih materijalnih i nematerijalnih te prirodnih dobara (izložbena galerija) u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom,

3. *zbirka*: ustrojstvena jedinica unutar pravne osobe koja unutar iste obavlja muzejsku djelatnost u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom,

4. *virtualni muzej, galerija i zbirka*: oblik obavljanja muzejske djelatnosti stvaranjem javno dostupne digitalne kreacije koja koristi različite oblike interakcija i produbljivanja znanja i svijesti o značenju materijalne i nematerijalne baštine s ciljem obrazovanja, istraživanja, uživanja i širenja iskustava posjetitelja,

5. *muzejska djelatnost*: sabiranje, zaštita i istraživanje civilizacijskih, kulturnih materijalnih i nematerijalnih te prirodnih dobara te njihova stručna i znanstvena obrada i sistematizacija u zbirke, trajna zaštita muzejske građe, muzejske dokumentacije i muzejski prezentiranih baštinskih lokaliteta i nalazišta te njihovo interpretiranje i prezentiranje javnosti putem različitih komunikacijskih oblika u stvarnom i virtualnom okruženju,

6. *muzejska građa*: civilizacijska, prirodna i kulturna materijalna i nematerijalna dobra uključujući virtualne oblike muzejske građe, koji su dio nacionalne i općeljudske baštine.

Članak 4.

Muzejska je djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku.

Članak 5.

Muzejska se djelatnost obavlja kao javna služba.

Članak 6.

Muzejsku djelatnost obavljaju muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba pod uvjetima propisanim ovim Zakonom. Muzejsku djelatnost u obliku virtualnog muzeja, galerije i zbirke mogu obavljati pravne i fizičke osobe na koje se primjenjuju odredbe članka 9., 16., 17., 18., 19., 21., 34. do 40. te članka 44. ovoga Zakona.

Muzeji i galerije mogu obavljati gospodarsku djelatnost sukladno posebnim propisima ako je to propisano statutom i pridonosi ispunjavanju njihove misije.

Ako u obavljanju svoje djelatnosti muzej i galerija ostvari dobit, ta se dobit upotrebljava isključivo za obavljanje i razvoj muzejske djelatnosti u skladu s aktom o osnivanju i statutom.

Odredba stavka 3. ovoga članka ne primjenjuje se na muzeje i galerije osnovane kao trgovačka društva te muzeje i galerije iz članka 7. ovoga Zakona.

Muzejsku djelatnost u skladu s ovim Zakonom mogu obavljati centri za kulturu, otvorena i pučka učilišta i druge organizacije za izobrazbu odraslih kojima su osnivači općine i gradovi koji imaju do 10 000 stanovnika, ako je na taj način osigurana održivost obavljanja navedene djelatnosti u tim općinama i gradovima.

Članak 7.

Muzej i galerija sa sjedištem u drugoj državi članici Europske unije ili drugoj državi ugovornici Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru može trajno obavljati muzejsku djelatnost u Republici Hrvatskoj ako obavljanje muzejske djelatnosti upiše u sudski ili drugi odgovarajući registar u Republici Hrvatskoj.

Iznimno muzej i galerija iz stavka 1. ovoga članka može obavljati muzejsku djelatnost na privremenoj ili povremenoj osnovi u Republici Hrvatskoj, bez upisa muzejske djelatnosti u sudski ili drugi odgovarajući registar u Republici Hrvatskoj, sukladno odredbama ovoga Zakona, Zakona o uslugama i Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Na muzeje i galerije iz stavka 1. ovoga članka ne primjenjuju se odredbe glave III. i V. ovoga Zakona.

Muzej i galerija iz stavka 2. ovoga članka dužni su obavijestiti ministarstvo nadležno za poslove kulture o započinjanju obavljanja muzejske djelatnosti u Republici Hrvatskoj na privremenoj ili povremenoj osnovi elektroničkim putem, neposrednim uručenjem obavijesti, slanjem obavijesti putem pošte ili na drugi prikladan način, što će ministarstvo nadležno za poslove kulture upisati u očevidnik iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 8.

Muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba, obvezno se u obavljanju svoje djelatnosti povezuju u sustav muzeja Republike Hrvatske radi primjene jedinstvenog stručnog pristupa obavljanju muzejske djelatnosti.

Način i mjerila za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske pravilnikom propisuje ministar nadležan za kulturu na prijedlog Hrvatskoga muzejskog vijeća.

II. MUZEJSKA GRAĐA I MUZEJSKA DOKUMENTACIJA

Članak 9.

Muzejska građa i muzejska dokumentacija štite se kao kulturno dobro i na njih se primjenjuju propisi o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Muzejska građa i muzejska dokumentacija upisuju se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, osim muzejske građe i dokumentacije koja je privremeno unesena u Republiku Hrvatsku radi obavljanja muzejske djelatnosti sukladno ovom Zakonu.

Muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba vode dokumentaciju o muzejskoj građi i muzejskoj djelatnosti.

Ministar nadležan za kulturu na prijedlog Hrvatskoga muzejskog vijeća donosi pravilnik kojim se propisuje sadržaj i način vođenja dokumentacije o muzejskoj građi i muzejskoj djelatnosti iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 10.

Muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba dužni su omogućiti uvid u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju radi njene stručne i znanstvene obrade te daljnje dostupnosti.

Ministar nadležan za kulturu na prijedlog Hrvatskoga muzejskog vijeća donosi pravilnik kojim se utvrđuju uvjeti i način ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 11.

Muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba mogu muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju pribavljati kupnjom, darovanjem, nasljeđivanjem, zamjenom i terenskim istraživanjem te na drugi zakonom dopušteni način.

Prodaju, darovanje, zamjenu muzejske građe i dokumentacije i ostale oblike izlučivanja mogu muzeji i galerije kojima su osnivači ili suosnivači Republika Hrvatska, županije, Grad Zagreb, gradovi i općine te muzeji, galerije i zbirke unutar javnih ustanova obaviti samo uz prethodno odobrenje ministarstva nadležnog za poslove kulture po pribavljenom mišljenju Hrvatskoga muzejskog vijeća. Sredstva dobivena prodajom muzejske građe i dokumentacije mogu se upotrijebiti isključivo za nabavu muzejske građe i muzejske dokumentacije.

Pravni posao sklopljen protivno odredbi stavka 2. ovoga članka smatra se ništetnim.

Članak 12.

Terensko istraživanje obavlja se u skladu sa zakonom i drugim propisima o zaštiti kulturnih dobara i zaštiti prirode.

Ako istraživanje iz stavka 1. ovoga članka provode druge pravne i fizičke osobe, dužne su materijalne nalaze i dokumentaciju o istraživanju dostaviti muzeju i galeriji iz članka 16. stavaka 1., 3. i 4. ovoga Zakona te muzeju, galeriji i zbirci unutar javnih ustanova, koje djeluju na području na kojem je obavljeno terensko istraživanje ukoliko ispunjavaju uvjete za njihov smještaj, stručnu obradu i izlaganje.

Ako na području na kojem je obavljeno terensko istraživanje ne postoji muzej i galerija iz članka 16. stavaka 1., 3. i 4. ovoga Zakona niti muzej, galerija i zbirka unutar javnih ustanova ili oni ne ispunjavaju uvjete iz stavka 2. ovoga članka, o smještaju materijalnih nalaza i dokumentacije o istraživanju odlučuje tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara utvrđeno Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara uz prethodno mišljenje Hrvatskoga muzejskog vijeća.

Članak 13.

Muzeji i galerije te pravne osobe unutar kojih su muzeji, galerije i zbirke mogu, a na temelju pisanog ugovora, povjeriti muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju na čuvanje radi izlaganja drugom muzeju i galeriji te drugoj pravnoj osobi ili državnom tijelu koji ispunjavaju propisane uvjete za čuvanje povjerene im građe i dokumentacije utvrđene pravilnikom iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona.

Pravni posao koji je sklopljen protivno stavku 1. ovoga članka smatra se ništetnim.

Članak 14.

U prijedporima o smještaju muzejske građe i muzejske dokumentacije koja je državno vlasništvo odluku donosi ministarstvo nadležno za poslove kulture uz prethodno mišljenje Hrvatskoga muzejskog vijeća.

Protiv odluke ministarstva nadležnog za poslove kulture žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom pred nadležnim upravnim sudom.

Članak 15.

Muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba dužni su svakih pet godina izvršiti reviziju muzejske građe i o tome dostaviti izvješće ministarstvu nadležnom za poslove kulture, Muzejskom dokumentacijskom centru i osnivaču.

III. OSNIVANJE I PRESTANAK

Članak 16.

Muzeje i galerije kao javne ustanove mogu osnovati Republika Hrvatska, županije, Grad Zagreb, gradovi i općine.

Muzeje i galerije kao ustanove i kao trgovačka društva mogu osnovati pravne i fizičke osobe.

Više osnivača iz stavka 1. ovoga članka može zajednički osnovati muzej i galeriju kao javnu ustanovu, odnosno više osnivača iz stavka 2. ovoga članka kao ustanovu i trgovačko društvo, a međusobna prava i obveze osnivača uređuju se ugovorom.

Muzeje i galerije kao javne ustanove mogu zajednički osnovati Republika Hrvatska, županija, Grad Zagreb, grad, općina i fizička i pravna osoba, a međusobna prava i obveze osnivača uređuju ugovorom.

Muzeje, galerije i zbirke unutar pravnih osoba osnivaju osnivači pravnih osoba kao svoje podružnice, odnosno kao svoje ustrojstvene jedinice.

Virtualni muzeji, galerije i zbirke, oblik su muzejske djelatnosti, koju mogu obavljati pravne i fizičke osobe upisane u sudski ili drugi odgovarajući registar sukladno posebnim propisima. Ova odredba ne primjenjuje se na muzeje i galerije iz članka 7. stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 17.

Stručne i tehničke standarde za određivanje vrste muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirki unutar pravnih osoba, za njihov rad, kao i za smještaj i čuvanje muzejske građe i muzejske dokumentacije, pravilnikom propisuje ministar nadležan za kulturu na prijedlog Hrvatskoga muzejskog vijeća.

Članak 18.

Muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba, mogu se osnovati ako, sukladno standardima iz članka 17. ovoga Zakona, postoji:

- muzejska građa
- muzejska dokumentacija
- prostor
- oprema i sredstva za rad
- stručno osoblje.

Iznimno, galerije te galerije unutar pravnih osoba, koje imaju jasnu koncepciju održivosti u zajednici i misiju u području muzejske djelatnosti, mogu se osnovati ako ispunjavaju uvjete iz stavka 1. podstavka 2., 3., 4. i 5. ovoga članka (izložbene galerije).

Muzejska djelatnost u obliku virtualnog muzeja, galerije i zbirke može se obavljati ako su ispunjeni uvjeti iz stavka 1. podstavka 1. ili 2., 4. i 5. ovoga članka.

Postojanje uvjeta za osnivanje muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirki unutar pravnih osoba iz stavaka 1. i 2. ovoga članka te uvjeta za obavljanje muzejske djelatnosti u obliku virtualnog muzeja, galerije i zbirke iz stavka 3. ovoga članka utvrđuje rješenjem ministarstvo

nadležno za poslove kulture po prethodno pribavljenom mišljenju Hrvatskoga muzejskog vijeća.

Protiv rješenja ministarstva nadležnog za poslove kulture iz stavka 4. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom pred nadležnim upravnim sudom.

Članak 19.

Ministarstvo nadležno za poslove kulture vodi očevidnik muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirka unutar pravnih osoba, kao i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju muzejsku djelatnost u skladu s ovim Zakonom.

Pravne i fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su dostaviti podatke za upis u očevidnik sukladno pravilniku iz stavka 3. ovoga članka u roku od 8 dana od pravomoćnosti rješenja o upisu muzeja i galerije, odnosno muzejske djelatnosti pravne ili fizičke osobe u sudski ili drugi odgovarajući registar. Podaci se dostavljaju ministarstvu nadležnom za poslove kulture elektroničkim putem, neposrednim uručenjem obavijesti o podacima, slanjem obavijesti putem pošte i na drugi prikladan način.

Sadržaj očevidnika iz stavka 1. ovoga članka uređuje se pravilnikom što ga donosi ministar nadležan za kulturu.

Članak 20.

Muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba prestaju sukladno odredbama zakona.

Odluka o prestanku i statusnim promjenama muzeja i galerija, te muzeja, galerija i zbirki unutar pravnih osoba kojima su osnivači županije, Grad Zagreb, gradovi i općine može se donijeti samo uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za kulturu, po pribavljenom mišljenju Hrvatskoga muzejskog vijeća koje je ono dužno dati u roku od 30 dana.

Odluka o prestanku i statusnim promjenama muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirka unutar pravnih osoba, mora sadržavati odredbe o zaštiti i smještaju muzejske građe i muzejske dokumentacije na temelju prethodnog mišljenja Hrvatskoga muzejskog vijeća.

IV. MATIČNA DJELATNOST

Članak 21.

Matična je djelatnost organizirani oblik stručnog djelovanja unutar sustava muzeja Republike Hrvatske, a provode je matični muzeji.

Matična djelatnost obuhvaća osobito poslove:

- stručno-savjetodavne pomoći muzejima i galerijama
- unaprjeđenja stručnog rada u muzejima i galerijama
- podizanja razine zaštite i očuvanja muzejske građe
- usklađivanja planova i programa rada i razvitka muzeja i galerija i koordinacije rada unutar sustava muzeja te
- stručnog nadzora nad radom muzeja i galerija.

Određivanje statusa matičnog muzeja unutar sustava muzeja posebno ovisi o vrsti i važnosti muzejske građe i muzejske dokumentacije kojima muzej i galerija raspolaže, stručnoj osposobljenosti te opremi muzeja i galerije.

Sredstva za obavljanje matične djelatnosti osiguravaju se u državnom proračunu.

Ministar nadležan za kulturu određuje pravilnikom iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona matične muzeje, njihove zadaće i način njihova obavljanja te tijela koordiniranja i njihove zadaće unutar sustava muzeja Republike Hrvatske.

Članak 22.

Ministarstvo nadležno za poslove kulture dužno je redovito provjeravati rad matičnih muzeja i postojanje uvjeta za obavljanje matične djelatnosti.

V. USTROJSTVO I UPRAVLJANJE

Članak 23.

Ustrojstvo i upravljanje muzejima i galerijama te muzejima, galerijama i zbirkama unutar pravnih osoba uređuje se statutima i/ili drugim općim aktima muzeja i galerija, odnosno općim aktima pravnih osoba u čijem su sastavu, a u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju.

Članak 24.

Tijela muzeja i galerije su muzejsko vijeće, ravnatelj i stručno vijeće, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, muzeji i galerije osnovani kao trgovačka društva imaju tijela propisana posebnim zakonom, te stručno vijeće koje čini stručno muzejsko osoblje iz članka 39. stavka 1. podstavka 1. do 7. i stavka 2. ovoga Zakona te predstavnik ili član tijela upravljanja trgovačkim društvom.

Članak 25.

Muzej i galerija s više od 5 zaposlenih ima muzejsko vijeće.

Muzejsko vijeće ima 5 ili 7 članova, od kojih većinu imenuje osnivač iz redova istaknutih kulturnih, javnih i znanstvenih djelatnika, najmanje jednog bira stručno vijeće, a ako ono nije osnovano, stručno muzejsko osoblje iz svojih redova te jednog člana biraju svi radnici sukladno Zakonu o radu. Broj članova muzejskog vijeća, način njihova izbora, mandat, donošenje odluka i druga pitanja u svezi s radom muzejskog vijeća, uređuju se aktom o osnivanju i statutom muzeja i galerije.

Članak 26.

Muzejsko vijeće:

- donosi programe rada i razvoja muzeja i galerije na prijedlog ravnatelja i uz pribavljeno mišljenje stručnog vijeća, a ako ono nije osnovano uz mišljenje stručnog muzejskog osoblja, te nadzire njihovo izvršavanje;

- usvaja financijski plan i godišnji obračun te izvješće o izvršenju programa rada i razvoja muzeja i galerije;
- donosi statut uz prethodnu suglasnost osnivača odnosno osnivača s većinskim udjelom,
- donosi druge opće akte muzeja i galerije sukladno statutu te
- obavlja druge poslove određene zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

Članak 27.

Muzejom i galerijom upravlja ravnatelj.

Ravnatelj:

- organizira i vodi rad i poslovanje muzeja i galerije;
- predlaže program rada i razvoja;
- vodi i odgovara za stručni rad muzeja i galerije;
- predstavlja i zastupa muzej i galeriju u pravnom prometu i pred tijelima državne vlasti
- te obavlja druge poslove predviđene zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

Ako muzej i galerija nema muzejsko vijeće, ravnatelj obavlja i sljedeće poslove:

- donosi programe rada i razvoja muzeja i galerija uz pribavljeno mišljenje stručnog vijeća, a ako ono nije osnovano, uz mišljenje stručnog muzejskog osoblja;
- usvaja financijski plan i godišnji obračun te izvješće o izvršenju programa rada i razvoja muzeja i galerije;
- donosi statut uz prethodnu suglasnost osnivača odnosno osnivača s većinskim udjelom, te
- donosi druge opće akte muzeja i galerije sukladno statutu.

Članak 28.

Ravnatelja muzeja i galerije kojima je osnivač Republika Hrvatska imenuje i razrješava ministar nadležan za kulturu. Ako je Republika Hrvatska suosnivač muzeja i galerije, ravnatelja imenuje i razrješuje ministar nadležan za kulturu uz prethodno pribavljeno mišljenje suosnivača. Imenovanje i razrješenje vršitelja dužnosti ravnatelja muzeja i galerije obavlja se na isti način, bez provođenja natječaja.

Ravnatelja muzeja i galerije, osim onih iz stavka 3. ovoga članka, kojima su osnivači županije, Grad Zagreb, gradovi i općine, imenuje i razrješava osnivač, odnosno više osnivača sporazumno na prijedlog muzejskih vijeća koja su obvezna pribaviti mišljenja stručnih vijeća, a ako ona nisu osnovana, uposlenoga stručnog muzejskog osoblja. Postupak i način imenovanja i razrješenja pobliže se uređuje aktom o osnivanju, statutom i ugovorom osnivača. Imenovanje i razrješenje vršitelja dužnosti ravnatelja muzeja i galerije obavlja se na isti način, bez provođenja natječaja.

Ako je u muzeju i galeriji kojima su osnivači županije, Grad Zagreb, gradovi i općine zaposleno do pet zaposlenika, ravnatelja muzeja i galerije imenuje i razrješuje osnivač odnosno više osnivača sporazumno, a postupak i način imenovanja i razrješenja pobliže se uređuje aktom o osnivanju, statutom i ugovorom osnivača. Javni natječaj za imenovanje ravnatelja raspisuje i provodi osnivač odnosno jedan od osnivača utvrđen aktom o osnivanju, statutom ili ugovorom.

Javni natječaj za imenovanje ravnatelja muzeja i galerije iz stavka 1. i 2. ovog članka i za ravnatelja muzeja i galerije koje osnivaju osobe iz članka 16. stavka 2. ovoga Zakona

raspisuje i provodi muzej i galerija. Ne raspiše li muzej i galerija javni natječaj za imenovanje ravnatelja u propisanom roku, natječaj će raspisati osnivač.

Ravnatelj muzeja i galerije imenuje se na četiri godine i može biti ponovno imenovan.

Tijelo nadležno za provedbu nadzora nad zakonitošću rada muzeja i galerije iz članka 35. stavka 2. ovoga Zakona na čijem je području sjedište muzeja i galerije, razriješit će dužnosti ravnatelja i imenovati vršitelja dužnosti ravnatelja bez provođenja javnog natječaja u slučajevima u kojima je ravnatelju muzeja i galerije istekao mandat ili ovlast vršitelju dužnosti ravnatelja muzeja i galerije, a osnivač, odnosno osnivači, ne obave razrješenje i imenovanje u skladu sa stavcima 2. i 3. ovoga članka. Vršitelj dužnosti ravnatelja muzeja i galerije kojega je imenovalo tijelo iz članka 35. stavka 2. ovoga Zakona obavlja svoju dužnost do imenovanja ravnatelja odnosno vršitelja dužnosti ravnatelja u skladu sa stavcima 2. i 3. ovoga članka.

Članak 29.

Ravnateljem muzeja i galerije kojem je osnivač ili suosnivač Republika Hrvatska, županija, Grad Zagreb, grad i općina može biti imenovana osoba koja ima završen sveučilišni diplomski studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ili s njim izjednačen studij i pet godina rada u kulturi, znanosti ili drugom odgovarajućem području vezano uz djelatnost muzeja i galerije, odlikuje se stručnim, radnim i organizacijskim sposobnostima te ispunjava druge uvjete utvrđene statutom. Ravnatelj muzeja i galerije imenuje se na temelju predloženoga četverogodišnjeg programa rada.

Ravnateljem muzeja i galerije kojima je osnivač druga pravna i fizička osoba može biti imenovana osoba koja ispunjava uvjete utvrđene statutom.

Članak 30.

Muzej i galerija imaju stručno vijeće od najmanje triju članova koje, sukladno statutu muzeja i galerije, čini stručno muzejsko osoblje iz članka 39. stavka 1. podstavka 1. do 7. i stavka 2. ovoga Zakona i ravnatelj muzeja i galerije.

Stručno vijeće razmatra i daje mišljenja o stručnim i drugim pitanjima rada i razvitka muzeja i galerije, predlaže način organiziranja i vođenja stručnog rada, plan i program rada muzeja i galerije te obavlja i druge poslove određene aktom o osnivanju, statutom muzeja i galerije ili drugim općim aktom.

Članak 31.

Muzej, galerija i zbirka unutar pravne osobe ima voditelja i muzejsko vijeće.

Muzejsko vijeće sastavljeno je od zaposlenika muzeja, galerije i zbirke te pravne osobe u čijem je sastavu muzej, galerija i zbirka, a način njegova osnivanja utvrđuje se općim aktom pravne osobe u čijem je sastavu.

Voditelj muzeja, galerije i zbirke unutar pravne osobe član je muzejskog vijeća.

Sastav, zadaće i način rada muzejskog vijeća pobliže se uređuju pravilnikom o radu muzeja, galerije i zbirke unutar pravne osobe, a donosi ga voditelj muzeja, galerije ili zbirke.

Voditelj muzeja, galerije i zbirke unutar pravne osobe mora ispunjavati iste uvjete kao i ravnatelj muzeja, a imenuje ga i razrješuje tijelo upravljanja pravne osobe u sastavu koje je muzej, galerija i zbirka.

VI. OSIGURANJE MUZEJSKE GRAĐE I DRUGE IMOVINE

Članak 32.

Muzejska građa i muzejska dokumentacija muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirka unutar pravnih osoba, kojima su osnivači Republika Hrvatska, županije, Grad Zagreb, gradovi i općine, kao i prostori u kojima je ona smještena, obvezno se osiguravaju kod osiguravajućeg društva za one rizike i u opsegu s kojim su suglasni osnivači.

Sredstva za osiguranje muzejske građe i muzejske dokumentacije, kao i prostora u kojima je ona smještena, osiguravaju osnivači muzeja i galerija te osnivači pravnih osoba unutar kojih su muzeji, galerije i zbirke.

VII. SREDSTVA ZA RAD

Članak 33.

Sredstva za rad muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirka unutar pravnih osoba, osigurava osnivač.

Sredstva za posebne programe osiguravaju osnivači, a ovisno o svom interesu i tijela državne uprave u čijem je djelokrugu program koji se ostvaruje, kao i županije, Grad Zagreb, gradovi i općine na području kojih se program ostvaruje te druge pravne i fizičke osobe.

Sredstva za rad muzeji i galerije osiguravaju i iz vlastitih prihoda, sponzorstvima, darovanjima i na drugi način u skladu sa zakonom.

VIII. NADZOR NAD RADOM

Članak 34.

Stručni nadzor nad radom muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirka unutar pravnih osoba, kao i nad zaštitom muzejske građe i muzejske dokumentacije, obavljaju matični muzeji, a stručni nadzor nad radom matičnih muzeja i zaštitom njihove muzejske građe i muzejske dokumentacije ministarstvo nadležno za poslove kulture.

Muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke iz stavka 1. ovoga članka dužni su matičnom muzeju, odnosno ministarstvu nadležnom za poslove kulture, na njihov zahtjev, omogućiti uvid u podatke potrebne za obavljanje stručnog nadzora.

Članak 35.

Nadzor nad zakonitošću rada muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirka unutar pravnih osoba kojima je osnivač ili suosnivač Republika Hrvatska obavlja ministarstvo nadležno za poslove kulture.

Nadzor nad zakonitošću rada muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirka unutar pravnih osoba kojima su osnivači županije, Grad Zagreb, gradovi i općine te druge pravne i fizičke osobe obavljaju uredi državne uprave na području kojih je njihovo sjedište, odnosno ured nadležan za kulturu Grada Zagreba.

Članak 36.

Ako nadležno tijelo iz članka 35. ovoga Zakona u obavljanju nadzora nad zakonitošću rada utvrdi da muzej i galerija, odnosno muzej, galerija i zbirka unutar pravne osobe, ne ispunjava koji od uvjeta iz članka 17. i članka 18. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona, odredit će osnivaču rok u kojem je dužan otkloniti uočene nedostatke. Ne otkloni li osnivač uočene nedostatke u ostavljenom roku, nadležno upravno tijelo donijet će rješenje o zabrani rada muzeja i galerije, odnosno muzeja, galerije i zbirke unutar pravne osobe.

Članak 37.

Inspekcijski nadzor nad muzejskom građom i muzejskom dokumentacijom koja se štiti kao kulturno dobro, prema članku 9. stavku 1. ovoga Zakona, obavljaju inspektori zaštite kulturnih dobara sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i na temelju njega donesenih propisa.

Muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba dužni su inspektoru osigurati uvjete za provedbu nadzora, omogućiti mu pregled kulturnoga dobra, uvid u dokumentaciju koju zatraži i dati mu potrebne podatke i obavijesti.

IX. STRUČNO MUZEJSKO OSOBLJE

Članak 38.

Stručno muzejsko osoblje čine zaposlenici u muzejima i galerijama te muzejima, galerijama i zbirkama unutar pravnih osoba koji prema odredbama ovoga Zakona ispunjavaju uvjete za postavljenje u odgovarajuća stručna muzejska zvanja.

Stručno muzejsko osoblje dužno je u svome radu pridržavati se načela muzejske struke, zakona i drugih propisa kojima se uređuje obavljanje muzejske djelatnosti.

Stručna muzejska zvanja mogu stjecati i samostalni stručnjaci u skladu s ovim Zakonom i pravilnikom iz stavka 4. ovoga članka.

Uvjete i način stjecanja stručnih zvanja u muzejskoj struci propisat će pravilnikom ministar nadležan za kulturu na prijedlog Hrvatskoga muzejskog vijeća, uz prethodno pribavljeno mišljenje ministra nadležnog za poslove znanosti i obrazovanja.

Članak 39.

Stručna muzejska zvanja u muzejskoj struci jesu:

- kustos, viši kustos i muzejski savjetnik
- muzejski pedagog, viši muzejski pedagog i muzejski pedagog savjetnik
- dokumentarist, viši dokumentarist, dokumentarist savjetnik
- informatičar, viši informatičar, informatičar savjetnik
- voditelj marketinga, savjetnik za marketing, viši savjetnik za marketing
- voditelj odnosa s javnošću, savjetnik za odnose s javnošću, viši savjetnik za odnose s javnošću
- restaurator, viši restaurator, restaurator savjetnik
- preparator i viši preparator
- muzejski tehničar i viši muzejski tehničar
- fotograf i viši fotograf.

Stručne poslove u muzeju i galeriji te muzeju, galeriji i zbirci unutar pravne osobe obavljaju diplomirani knjižničari, arhivisti, kao i drugi stručnjaci ovisno o potrebama muzeja.

Pomoćne stručne poslove u muzeju i galeriji te muzeju, galeriji i zbirci unutar pravne osobe obavljaju pomoćni knjižničari i knjižničari, arhivski tehničari i viši arhivski tehničari kao i druge stručne osobe ovisno od potrebama muzeja.

Članak 40.

Pravo na polaganje stručnog ispita za stručna zvanja u muzejskoj struci imaju osobe sa završenim obrazovanjem propisanim za odgovarajuće stručno muzejsko zvanje i s najmanje godinu dana radnog odnosno pripravničkog staža obavljenog u muzeju i galeriji, te muzeju, galeriji i zbirci unutar pravne osobe s punim radnim vremenom u muzejskoj struci pod vodstvom mentora. U pripravnički staž ubraja se i razdoblje stručnog osposobljavanja za rad u smislu odredbi Zakona o radu.

Iznimno, pravo polaganja stručnog ispita za stručna zvanja u muzejskoj struci imaju i samostalni stručnjaci u području muzejske djelatnosti koji ne ispunjavaju uvjete iz stavaka 1. ovoga članka ako imaju završeno obrazovanje propisano za odgovarajuće stručno muzejsko zvanje te su sudjelovali u realizaciji muzejsko-izložbenih projekata, te muzejskih inovativnih i konceptualnih umjetničkih praksi sukladno pravilniku iz stavka 3. ovoga članka.

Način i uvjeti polaganja stručnog ispita za stručna zvanja u muzejskoj struci, program stručnih ispita i ispitno gradivo, sastav i rad ispitnih povjerenstava, utvrđuje se pravilnikom iz članka 38. stavka 4. ovoga Zakona.

X. HRVATSKO MUZEJSKO VIJEĆE

Članak 41.

Hrvatsko muzejsko vijeće osniva se pri ministarstvu nadležnom za poslove kulture kao savjetodavno tijelo za obavljanje stručnih i drugih poslova muzejske djelatnosti određenih ovim Zakonom.

Hrvatsko muzejsko vijeće ima predsjednika i 6 članova.

Predsjednika i članove Hrvatskoga muzejskog vijeća imenuje ministar nadležan za kulturu iz redova istaknutih muzejskih stručnjaka, od kojih tri člana predlaže Hrvatsko muzejsko društvo. Ne predloži li Hrvatsko muzejsko društvo svoja tri člana u roku od trideset dana od dana podnesenog pisanog zahtjeva ministra nadležnog za kulturu, imenovat će ih ministar nadležan za kulturu bez prijedloga.

Mandat članova Hrvatskoga muzejskog vijeća traje 4 godine.

Hrvatsko muzejsko vijeće donosi poslovnik o svom radu.

Članak 42.

Hrvatsko muzejsko vijeće razmatra stanje u muzejskoj djelatnosti u Republici Hrvatskoj, predlaže mjere za poticanje njezinog razvitka i unaprjeđivanja, obavlja poslove predviđene ovim Zakonom i drugim propisima, kao i druge poslove koje mu povjeri ministar nadležan za kulturu.

Članak 43.

Sredstva za rad Hrvatskoga muzejskog vijeća osiguravaju se u državnom proračunu.

XI. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 44.

Novčanom kaznom od 5 000,00 do 50 000,00 kuna kaznit će se za prekršaj muzej i galerija te pravna osoba unutar koje je muzej, galerija i zbirka, koja:

1. ne vodi dokumentaciju o muzejskoj građi i muzejskoj djelatnosti sukladno pravilniku iz članka 9. stavka 3. ovoga Zakona;
2. povjeri muzejsku građu na čuvanje i radi izlaganja drugom muzeju i galeriji, drugoj pravnoj osobi ili državnom tijelu suprotno odredbi članka 13. stavka 1. ovoga Zakona;
3. ne dostavi podatke za upis u očevidnik pri ministarstvu nadležnom za poslove kulture sukladno članku 19. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona;
4. ne omogući matičnom muzeju odnosno ministarstvu nadležnom za poslove kulture, uvid u podatke potrebne za obavljanje stručnog nadzora sukladno članku 34. stavku 2. ovoga Zakona.

Novčanom kaznom od 3 000,00 do 20 000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. točaka 1., 3. i 4. ovoga članka pravna osoba koja obavlja muzejsku djelatnost u obliku virtualnog muzeja, galerije i zbirke.

Novčanom kaznom od 500,00 do 8 000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. točaka 1., 3. i 4. ovoga članka fizička osoba koja obavlja muzejsku djelatnost u obliku virtualnog muzeja, galerije i zbirke.

Novčanom kaznom od 10 000,00 do 100 000,00 kuna kaznit će se za prekršaj muzej i galerija, te osoba unutar koje je muzej, galerija i zbirka, koja izvrši prodaju, darovanje, zamjenu i ostale oblike izlučivanja muzejske građe i muzejske dokumentacije suprotno odredbi članka 11. stavka 2. ovoga Zakona.

Novčanom kaznom od 10 000,00 kuna kaznit će se za prekršaje iz stavaka 1., 2. i 4. ovoga članka i odgovorna osoba.

U slučaju da su prekršaji iz stavaka 1. i 4. ovoga članka učinjeni radi stjecanja materijalne koristi, novčanom kaznom do 200 000,00 kuna kaznit će se muzej i galerija, odnosno pravna osoba unutar koje je muzej, galerija i zbirka, a odgovorna osoba novčanom kaznom do 50 000,00 kuna.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 45.

Muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba dužni su uskladiti svoje statute i druge opće akte i svoj rad s odredbama ovoga Zakona u roku od 120 dana od dana njegova stupanja na snagu.

Upravna vijeća muzeja koja su ustrojena prema odredbama Zakona o muzejima („Narodne novine“, broj 142/98 i 65/09) nastavljaju rad do isteka mandata, odnosno razrješenja kao muzejska vijeća prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 46.

Muzejska građa i muzejska dokumentacija, koja je imala status društvenog vlasništva, a na dan stupanja na snagu Zakona o ustanovama ("Narodne novine", br. 76/93, 29/97 - ispravak i 47/99 - ispravak i 35/08) zatečena je u javnim ustanovama muzejima i galerijama, te muzejima, galerijama i zbirkama unutar javnih ustanova, državno je vlasništvo.

Članak 47.

Ministar nadležan za kulturu donijet će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravilnik iz članka 8. stavka 2., članka 9. stavka 3., članka 10. stavka 2., članka 17., članka 19. stavka 3. i članka 38. stavka 4. ovoga Zakona.

Hrvatsko muzejsko vijeće dužno je predložiti ministru nadležnom za kulturu donošenje propisa iz članka 8. stavka 2., članka 9. stavka 3., članka 10. stavka 2., članka 17. i članka 38. stavka 4. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona, primjenjivat će se:

- Pravilnik o očevidniku muzeja te muzeja, galerija i zbirki unutar ustanova i drugih pravnih osoba („Narodne novine“, broj 96/99)
- Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju („Narodne novine“, broj 115/01)
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi („Narodne novine“, broj 108/02)
- Pravilnik o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 120/02 i 82/06)

- Pravilnik o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije („Narodne novine“, broj 30/06)
- Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u muzejskoj struci („Narodne novine“, broj 97/10 i 112/11).

Članak 48.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o muzejima („Narodne novine“, broj 142/98 i 65/09).

Članak 49.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O b r a z l o ž e n j e

Člankom 1. određuje se da se Zakonom o muzejima uređuju uvjeti i način obavljanja muzejske djelatnosti, ustrojstvo i način rada muzeja, muzejska građa, stručna muzejska zvanja te druga pitanja od značenja za muzejsku djelatnost. Također se, propisuje da se izrazi koji u ovom Zakonu imaju rodno značenje koriste neutralno i odnose se na muške i ženske osobe.

Člankom 2. propisuje se da je Zakon o muzejima usklađen s Direktivom 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27. 12. 2006.).

Člankom 3. propisuju se značenja pojmova: muzej, galerija, zbirka, virtualni muzej, galerija i zbirka, muzejska djelatnost, muzejska građa.

Člankom 4. propisuje se da je muzejska djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku.

Člankom 5. definira se muzejska djelatnost kao javna služba.

Člankom 6. određuje se da muzejsku djelatnost obavljaju muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba pod uvjetima propisanim ovim Zakonom. Muzejsku djelatnost u obliku virtualnog muzeja, galerije i zbirke mogu obavljati pravne i fizičke osobe na koje se primjenjuju odredbe članaka 9., 16., 17., 18., 19., 21., 34. do 40. te članak 44. ovoga Zakona. Također se propisuje da muzeji i galerije mogu obavljati gospodarsku djelatnost sukladno posebnim propisima ako je to propisano statutom i pridonosi ispunjavanju misije muzeja. Ako u obavljanju svoje djelatnosti, muzej i galerija ostvari dobit, ta se dobit upotrebljava isključivo za obavljanje i razvoj muzejske djelatnosti u skladu s aktom o osnivanju i statutom. Prema posebnim propisima muzeji i galerije mogu obavljati trgovinsku djelatnost, putem prodaje svojih proizvoda na malo u prostorijama muzeja, sukladno Zakonu o trgovini (Narodne novine, 87/08, 96/08, 116/08, 76/09, 114/11, 68/13 i 30/14), te muzeji kao javne ustanove ugostiteljsku djelatnost u svojim poslovnim prostorijama i prostorima u okviru svog radnog vremena, a sukladno Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti („Narodne novine“, broj 138/06, 152/08, 43/09, 88/10, 50/12, 80/13 i 30/14), kao i djelatnost pružanja usluga u turizmu (turističke usluge u drugim oblicima turističke ponude (kulturne)) sukladno Zakonu o pružanju usluga u turizmu („Narodne novine“, broj 68/07, 88/10 i 30/14). Određuje se da se odredba stavka 3. ovoga članka ne primjenjuje na muzeje i galerije osnovane kao trgovačka društva te muzeje i galerije iz članka 7. ovoga Zakona. Također se određuje da muzejsku djelatnost u skladu s ovim Zakonom mogu obavljati centri za kulturu, otvorena i pučka učilišta i druge organizacije za izobrazbu odraslih kojima su osnivači općine i gradovi koji imaju do 10 000 stanovnika, ako je na taj način osigurana održivost obavljanja navedene djelatnosti u tim općinama i gradovima.

Člankom 7. propisuje se da muzej i galerija sa sjedištem u drugoj državi članici Europske unije ili drugoj državi ugovornici Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru može trajno obavljati muzejsku djelatnost u Republici Hrvatskoj ako obavljanje muzejske djelatnosti upiše u sudski ili drugi odgovarajući registar u Republici Hrvatskoj. Također se propisuje iznimka od ove odredbe prema kojoj muzej i galerija sa sjedištem u drugoj državi članici Europske unije ili drugoj državi ugovornici Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru može obavljati muzejsku djelatnost na privremenoj ili povremenoj osnovi u Republici Hrvatskoj bez upisa muzejske djelatnosti u sudski ili drugi odgovarajući registar u Republici Hrvatskoj

sukladno odredbama ovoga Zakona, Zakona o uslugama i Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Na ove muzeje i galerije ne primjenjuju se odredbe glava III. i V. ovoga Zakona. Ovi muzeji i galerije dužni su obavijestiti ministarstvo nadležno za poslove kulture o započinjanju obavljanja muzejske djelatnosti u Republici Hrvatskoj na privremenoj ili povremenoj osnovi elektroničkim putem, neposrednim uručenjem obavijesti, slanjem obavijesti putem pošte ili na drugi prikladan način, što će ministarstvo nadležno za poslove kulture upisati u očevidnik iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona. Ovom iznimkom usklađuje se Zakon o muzejima s Direktivom 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27. 12. 2006.).

Člankom 8. određuje se da se muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba obvezno u obavljanju svoje djelatnosti povezuju u sustav muzeja Republike Hrvatske radi primjene jedinstvenog stručnog pristupa obavljanju muzejske djelatnosti. Određuje se da način i mjerila za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske propisuje ministar nadležan za kulturu na prijedlog Hrvatskoga muzejskog vijeća.

Člankom 9. propisuje se da se muzejska građa i muzejska dokumentacija štite se kao kulturno dobro i na njih se primjenjuju propisi o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Muzejska građa i muzejska dokumentacija upisuju se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, osim muzejske građe i dokumentacije koja je privremeno unesena u Republiku Hrvatsku radi obavljanja muzejske djelatnosti sukladno ovom Zakonu. Također se propisuje obveza muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirki unutar pravnih osoba da vode dokumentaciju o muzejskoj građi i muzejskoj djelatnosti. Ministar nadležan za kulturu na prijedlog Hrvatskoga muzejskog vijeća donosi pravilnik kojim se propisuje sadržaj i način vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi i djelatnosti muzejske građe iz stavka 2. ovoga članka.

Člankom 10. određuje se da su muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba dužni omogućiti uvid u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju radi njene stručne i znanstvene obrade te daljnje dostupnosti. Ministar nadležan za kulturu na prijedlog Hrvatskoga muzejskog vijeća donosi pravilnik kojim se utvrđuju uvjeti i način ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju.

Člankom 11. propisuju se načini pribavljanja muzejske građe i muzejske dokumentacije i određuje se da muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba mogu muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju pribavljati kupnjom, darovanjem, nasljeđivanjem, zamjenom, terenskim istraživanjem ili na drugi zakonom dopušteni način. Prodaja, darovanje, zamjena muzejske građe i dokumentacije i ostali oblici izlučivanja u muzejima i galerijama kojima su osnivači ili suosnivači Republika Hrvatska, županije, Grad Zagreb, gradovi i općine te muzejima, galerijama i zbirkama unutar javnih ustanova mogu se obaviti samo uz prethodno odobrenje ministarstva nadležnog za kulturu po pribavljenom mišljenju Hrvatskoga muzejskog vijeća. Sredstva dobivena prodajom muzejske građe i dokumentacije mogu se upotrijebiti isključivo za nabavu muzejske građe i muzejske dokumentacije. Pravni posao sklopljen protivno ovim odredbama smatra se ništetnim.

Člankom 12. određuje se da se terensko istraživanje obavlja u skladu sa zakonom i drugim propisima o zaštiti kulturnih dobara i zaštiti prirode. Ako istraživanje provode druge pravne i fizičke osobe, dužne su materijalne nalaze i dokumentaciju o istraživanju dostaviti muzeju i galeriji iz članka 16. stavaka 1., 3. i 4. ovoga Zakona te muzeju, galeriji i zbirki unutar javnih ustanova koje djeluju na području na kojem je obavljeno terensko istraživanje ukoliko ispunjavaju uvjete za njihov smještaj, stručnu obradu i izlaganje. Ako na području na kojem je

obavljeno terensko istraživanje ne postoji muzej i galeriji iz članka 16. stavaka 1., 3. i 4. ovoga Zakona te muzej, galerija i zbirka unutar javne ustanove ili one ne ispunjavaju uvjete o smještaju materijalnih nalaza i dokumentacije, o istraživanju odlučuje tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara utvrđeno Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara uz prethodno mišljenje Hrvatskoga muzejskog vijeća.

Člankom 13. propisuje se da muzeji i galerije te pravne osobe unutar kojih su muzeji, galerije i zbirke mogu, a na temelju pisanog ugovora, povjeriti muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju na čuvanje i radi izlaganja drugom muzeju i galeriji te drugoj pravnoj osobi ili državnom tijelu koji ispunjavaju propisane uvjete za čuvanje povjerene im građe i dokumentacije utvrđene pravilnikom iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona. Pravni posao koji je sklopljen protivno ovoj odredbi smatra se ništetnim.

Člankom 14. propisuje se da u prijemima o smještaju muzejske građe i muzejske dokumentacije koja je državno vlasništvo odluku donosi ministarstvo nadležno za poslove kulture uz prethodno mišljenje Hrvatskoga muzejskog vijeća. Protiv odluke ministarstva nadležnog za poslove kulture žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom pred nadležnim upravnim sudom.

Člankom 15. propisuje se obveza muzejima i galerijama te muzejima, galerijama i zbirkama unutar pravnih osoba da svakih pet godina izvrše reviziju muzejske građe i o tome dostave izvješće ministarstvu nadležnom za poslove kulture, Muzejskom dokumentacijskom centru i osnivaču.

Člankom 16. propisuje se da muzeje i galerije kao javne ustanove mogu osnovati Republika Hrvatska, županije, Grad Zagreb, gradovi i općine. Muzeje i galerije kao ustanove i trgovačka društva mogu osnovati pravne i fizičke osobe. Također, više osnivača iz stavka 1. ovoga članka može zajednički osnovati muzej i galeriju kao javnu ustanovu, odnosno više osnivača iz stavka 2. ovoga članka kao ustanovu i trgovačko društvo, a međusobna prava i obveze osnivača uređuju se ugovorom. Muzeje kao javne ustanove mogu zajednički osnovati Republika Hrvatska, županija, Grad Zagreb, grad, općina i fizička i pravna osoba, a međusobna prava i obveze osnivača uređuju ugovorom. Zakonom o ustanovama („Narodne novine“, broj 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08) propisano je da javnu ustanovu mogu osnovati jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i fizička i pravna osoba, ako je to zakonom izrijekom dopušteno, stoga se sada daje mogućnost da muzeje i galerije kao javne ustanove mogu zajednički osnovati Republika Hrvatska, županija, Grad Zagreb, grad, općina i fizička i pravna osoba. Muzeje, galerije i zbirke unutar pravnih osoba osnivaju osnivači pravnih osoba kao svoje podružnice, odnosno kao svoje ustrojstvene jedinice. Virtualne muzeje, galerije i zbirke kao oblik muzejske djelatnosti mogu obavljati pravne i fizičke osobe upisane u sudski ili drugi odgovarajući registar sukladno posebnim propisima (obrotni registar, registar umjetničkih organizacija). Ova odredba o upisu u sudski ili drugi odgovarajući registar ne primjenjuje se na muzeje i galerije iz članka 7. stavka 2.

Člankom 17. određuje se da stručne i tehničke standarde za određivanje vrste muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirki unutar pravnih osoba za njihov rad, kao i za smještaj i čuvanje muzejske građe i muzejske dokumentacije, pravilnikom propisuje ministar nadležan za kulturu na prijedlog Hrvatskoga muzejskog vijeća.

Člankom 18. određuje se da se muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba mogu osnovati ako, sukladno standardima iz članka 17. ovoga Zakona, postoji

muzejska građa, muzejska dokumentacija, prostor, oprema i sredstva za rad, stručno osoblje. Iznimno, galerije kao ustanove te galerije unutar pravnih osoba, koje imaju jasnu koncepciju održivosti u zajednici i misiju u području muzejske djelatnosti, mogu se osnovati ako imaju muzejsku dokumentaciju, prostor, opremu i sredstva za rad te stručno osoblje (izložbene galerije). Virtualni muzeji i galerije te virtualni muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba koji promiču nove muzejske prakse mogu se osnovati ako ispunjavaju uvjete iz stavka 1. podstavka 1. ili 2., 4. i 5. ovoga članka. Postojanje uvjeta za osnivanje muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirki unutar pravnih osoba te uvjete za obavljanje muzejske djelatnosti u obliku virtualnog muzeja, galerije i zbirke utvrđuje rješenjem ministarstvo nadležno za poslove kulture po prethodno pribavljenom mišljenju Hrvatskoga muzejskog vijeća. Protiv rješenja ministarstva nadležnog za poslove kulture žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom pred nadležnim upravnim sudom.

Člankom 19. određuje se da ministarstvo nadležno za poslove kulture vodi očevidnik muzeja i galerija, te muzeja, galerija i zbirki unutar pravnih osoba. Muzeji i galerije, te muzeji, galerije i zbirke unutar drugih pravnih osoba, kao i druge pravne i fizičke osobe koje obavljaju muzejsku djelatnost sukladno ovom Zakonu, dužne su dostaviti podatke za upis u očevidnik sukladno pravilniku iz stavka 3. ovoga članka u roku od 8 dana od pravomoćnosti rješenja o upisu muzeja i galerije, odnosno muzejske djelatnosti u sudski ili drugi odgovarajući registar. Podaci se dostavljaju ministarstvu nadležnom za poslove kulture elektroničkim putem, neposrednim uručenjem obavijesti o podacima, slanjem obavijesti putem pošte i na drugi prikladan način. Sadržaj očevidnika uređuje se pravilnikom što ga donosi ministar nadležan za kulturu.

Člankom 20. utvrđuje se da muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba prestaju sukladno odredbama zakona. Odluka o prestanku i statusnim promjenama muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirki unutar pravnih osoba kojima su osnivači županije, Grad Zagreb, gradovi i općine može se donijeti samo uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za kulturu, po pribavljenom mišljenju Hrvatskoga muzejskog vijeća, koje je ono dužno dati u roku od 30 dana. Odluka o prestanku i statusnim promjenama muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirka unutar pravnih osoba, mora sadržavati odredbe o zaštiti i smještaju muzejske građe i muzejske dokumentacije na temelju prethodnog mišljenja Hrvatskoga muzejskog vijeća.

Člankom 21. definira se da je matična djelatnost organizirani oblik stručnog djelovanja unutar sustava muzeja Republike Hrvatske, a provode je matični muzeji. Matična djelatnost obuhvaća osobito poslove stručno-savjetodavne pomoći muzejima i galerijama, unaprjeđenja stručnog rada u muzejima i galerijama, podizanja razine zaštite i očuvanja muzejske građe, usklađivanja planova i programa rada i razvitka muzeja i galerija i koordinacije rada unutar sustava muzeja te stručnog nadzora nad radom muzeja. Određivanje statusa matičnog muzeja i galerije unutar sustava muzeja i galerija posebno ovisi o vrsti i važnosti muzejske građe i muzejske dokumentacije kojima muzej i galerija raspolaže, stručnoj osposobljenosti te opremi muzeja i galerije. Sredstva za obavljanje matične djelatnosti osiguravaju se u državnom proračunu. Ministar nadležan za kulturu određuje aktom iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona matične muzeje, njihove zadaće i način njihova obavljanja te tijela koordiniranja i njihove zadaće unutar sustava muzeja i galerija Republike Hrvatske.

Člankom 22. propisuje se da je ministarstvo nadležno za poslove kulture dužno redovito provjeravati rad matičnih muzeja i postojanje uvjeta za obavljanje matične djelatnosti.

Člankom 23. određuje se da se ustrojstvo i upravljanje muzejima i galerijama te muzejima, galerijama i zbirkama unutar pravnih osoba uređuje statutima i/ili drugim općim aktima muzeja i galerija, odnosno općim aktima pravnih osoba u čijem su sastavu, a u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju.

Člankom 24. propisuje se da su tijela muzeja i galerija muzejsko vijeće, ravnatelj i stručno vijeće osim ako ovim Zakonom nije drugačije uređeno. Iznimno od ove odredbe, muzeji i galerije osnovani kao trgovačka društva imaju tijela propisana posebnim zakonom, te stručno vijeće koje čini stručno muzejsko osoblje iz članka 39. stavka 1. podstavka 1. do 7. i stavka 2. ovoga Zakona te predstavnik ili član tijela upravljanja trgovačkim društvom.

Člankom 25. određuje se da muzej i galerija s više od 5 zaposlenih ima muzejsko vijeće. Muzejsko vijeće ima 5 ili 7 članova, od kojih većinu imenuje osnivač iz redova istaknutih kulturnih, javnih i znanstvenih djelatnika, najmanje jednog bira stručno vijeće, a ako ono nije osnovano, stručno muzejsko osoblje, iz svojih redova te jednog člana biraju svi radnici sukladno Zakonu o radu. Broj članova muzejskog vijeća, način njihova izbora, mandat, donošenje odluka i druga pitanja u svezi s radom muzejskog vijeća uređuju se aktom o osnivanju i statutom muzeja i galerije.

Člankom 26. propisuje se da muzejsko vijeće donosi programe rada i razvoja muzeja i galerije na prijedlog ravnatelja i uz pribavljeno mišljenje stručnog vijeća, a ako ono nije osnovano stručnog osoblja, nadzire njihovo izvršavanje, usvaja financijski plan i godišnji obračun te izvješće o izvršenju programa rada i razvoja muzeja i galerija, donosi statut uz prethodnu suglasnost osnivača, odnosno osnivača s većinskim udjelom, te obavlja druge poslove određene zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

Člankom 27. utvrđuje se da muzejom i galerijom upravlja ravnatelj koji organizira i vodi rad i poslovanje muzeja i galerije, predlaže program rada i razvoja, donosi opće akte muzeja i galerije sukladno statutu, vodi i odgovara za stručni rad muzeja i galerije, predstavlja i zastupa muzej i galeriju u pravnom prometu i pred tijelima državne vlasti te obavlja druge poslove predviđene zakonom, aktom o osnivanju i statutom. Nadalje, određuje se da ako muzej i galerija nema muzejsko vijeće, ravnatelj obavlja i sljedeće poslove: donosi programe rada i razvoja muzeja i galerije uz pribavljeno mišljenje stručnog vijeća, a ako ono nije osnovano stručnog muzejskog osoblja, usvaja financijski plan i godišnji obračun te izvješće o izvršenju programa rada i razvoja muzeja i galerije te donosi statut uz suglasnost osnivača, odnosno osnivača s većinskim udjelom.

Člankom 28. propisuje se da ravnatelja muzeja i galerije kojemu je osnivač Republika Hrvatska imenuje i razrješava ministar nadležan za kulturu, a ako je Republika Hrvatska suosnivač muzeja i galerije, propisuje se da ravnatelja imenuje i razrješuje ministar nadležan za kulturu uz prethodno pribavljeno mišljenje suosnivača. Imenovanje i razrješenje vršitelja dužnosti ravnatelja muzeja i galerije obavlja se na isti način, bez provođenja natječaja. Nadalje se propisuje da ravnatelja muzeja i galerije, osim onih iz stavka 3. ovoga članka, kojima su osnivači županije, Grad Zagreb, gradovi i općine, imenuje i razrješava osnivač, odnosno više osnivača sporazumno na prijedlog muzejskih vijeća koja su obvezna pribaviti mišljenja stručnih vijeća, a ako ona nisu osnovana, uposlenoga stručnog muzejskog osoblja. Postupak i način imenovanja i razrješenja poblje se uređuje aktom o osnivanju, statutom i ugovorom osnivača. Imenovanje i razrješenje vršitelja dužnosti ravnatelja muzeja i galerije obavlja se na isti način, bez provođenja natječaja. Nadalje se propisuje ako je u muzeju i galeriji kojima su osnivači županije, Grad Zagreb, gradovi i općine zaposleno do pet

zaposlenika, ravnatelja muzeja i galerije imenuje i razrješuje osnivač odnosno više osnivača sporazumno, a postupak i način imenovanja i razrješjenja pobliže se uređuje aktom o osnivanju, statutom i ugovorom osnivača. Javni natječaj za imenovanje ravnatelja raspisuje i provodi osnivač odnosno jedan od osnivača utvrđen aktom o osnivanju, statutom ili ugovorom. Također je propisano da javni natječaj za imenovanje ravnatelja muzeja i galerije iz stavka 1. i 2. ovog članka i za ravnatelje muzeja i galerije koje osnivaju osobe iz članka 14. stavka 2. ovoga Zakona raspisuje i provodi muzej i galerija. Ne raspiše li muzej i galerija javni natječaj za imenovanje ravnatelja u propisanom roku, natječaj će raspisati osnivač. Propisuje se da se ravnatelj muzeja i galerije imenuje na četiri godine i može biti ponovno imenovan. Nadalje, tijelo nadležno za provedbu nadzora nad zakonitošću rada muzeja i galerije iz članka 33. stavka 2. ovoga Zakona na čijem području je sjedište muzeja i galerije, razriješit će dužnosti ravnatelja muzeja i galerije i imenovati vršitelja dužnosti ravnatelja muzeja i galerije bez provođenja javnog natječaja u slučajevima u kojima je ravnatelju muzeja i galerije istekao mandat ili ovlast vršitelju dužnosti ravnatelja muzeja i galerije, a osnivač odnosno osnivači ne obave razrješjenje i imenovanje u skladu sa stavcima 2., 3. 4. i 5. ovoga članka. Vršitelj dužnosti ravnatelja muzeja i galerije kojega je imenovalo tijelo iz članka 33. stavka 2. ovoga Zakona obavlja svoju dužnost do imenovanja ravnatelja odnosno vršitelja dužnosti ravnatelja u skladu sa stavcima 2., 3. 4. i 5. ovoga članka.

Člankom 29. propisuje se da ravnateljem muzeja i galerije kojem je osnivač ili suosnivač Republika Hrvatska, županija, Grad Zagreb, grad i općina može biti imenovana osoba koja ima završen sveučilišni diplomski studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ili s njim izjednačen studij i pet godina rada u kulturi, znanosti ili drugom odgovarajućem području vezano uz djelatnost muzeja i galerije, odlikuje se stručnim, radnim i organizacijskim sposobnostima te ispunjava druge uvjete utvrđene statutom. Ravnatelj muzeja i galerije imenuje se na temelju predloženoga četverogodišnjeg programa rada. Ravnateljem muzeja i galerije kojem je osnivač druga pravna i fizička osoba može biti imenovana osoba koja ispunjava uvjete propisane statutom.

Člankom 30. određuje se da muzej i galerija ima stručno vijeće od najmanje triju članova koje, sukladno statutu muzeja i galerije, čini stručno muzejsko osoblje iz članka 37. stavka 1. podstavaka 1. do 7. i stavka 2. ovoga Zakona i ravnatelj muzeja i galerije. Stručno vijeće razmatra i daje mišljenja o stručnim i drugim pitanjima rada i razvitka muzeja i galerije, predlaže način organiziranja i vođenja stručnog rada, plan i program rada muzeja i galerije te obavlja i druge poslove određene aktom o osnivanju, statutom muzeja i galerije ili drugim općim aktom.

Člankom 31. određuje se da muzej, galerija i zbirka unutar pravne osobe ima voditelja i muzejsko vijeće. Muzejsko vijeće sastavljeno je od zaposlenika muzeja, galerije i zbirke, te pravne osobe u čijem je sastavu muzej, galerija i zbirka, a način njegova osnivanja utvrđuje se općim aktom pravne osobe u čijem je sastavu. Voditelj muzeja, galerije i zbirke unutar pravne osobe član je muzejskog vijeća. Sastav, zadaće i način rada muzejskog vijeća pobliže se uređuju pravilnikom o radu muzeja, galerije i zbirke unutar pravne osobe, a donosi ga voditelj muzeja, galerije ili zbirke. Voditelj muzeja, galerije i zbirke unutar pravne osobe mora ispunjavati iste uvjete kao i ravnatelj muzeja, a imenuje ga i razrješuje tijelo upravljanja pravne osobe u sastavu koje je muzej, galerija i zbirka.

Člankom 32. utvrđuje se da se muzejska građa i muzejska dokumentacija muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirka unutar pravnih osoba, kojima su osnivači Republika Hrvatska, županije, Grad Zagreb, gradovi i općine, kao i prostori u kojima je ona smještena, obvezno

osiguravaju kod osiguravajućeg društva za one rizike i u opsegu s kojim su suglasni osnivači. Sredstva za osiguranje muzejske građe i muzejske dokumentacije, kao i prostora u kojima je ona smještena, osiguravaju osnivači muzeja i galerija te osnivači pravnih osoba unutar kojih su muzeji, galerije i zbirke.

Člankom 33. određuje se da sredstva za rad muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirka unutar pravnih osoba osigurava osnivač. Sredstva za posebne programe osiguravaju osnivači, a ovisno o svom interesu i tijela državne uprave u čijem je djelokrugu program koji se ostvaruje, kao i županije, Grad Zagreb, gradovi i općine na području kojih se program ostvaruje te druge pravne i fizičke osobe. Sredstva za rad muzeji i galerije osiguravaju i iz vlastitih prihoda, sponzorstvima, darovanjima i na drugi način u skladu sa zakonom.

Člankom 34. određuje se da stručni nadzor nad radom muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirka unutar pravnih osoba, kao i nad zaštitom muzejske građe i muzejske dokumentacije, obavljaju matični muzeji, a stručni nadzor nad radom matičnih muzeja i zaštitom njihove muzejske građe i muzejske dokumentacije ministarstvo nadležno za poslove kulture. Muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke iz stavka 1. ovoga članka dužni su matičnom muzeju, odnosno ministarstvu nadležnom za poslove kulture, na njihov zahtjev, omogućiti uvid u podatke potrebne za obavljanje stručnog nadzora.

Člankom 35. određuje se da nadzor nad zakonitošću rada muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirka unutar pravnih osoba kojima je osnivač ili suosnivač Republika Hrvatska obavlja ministarstvo nadležno za poslove kulture. Nadzor nad zakonitošću rada muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirka unutar pravnih osoba kojima su osnivači županije, Grad Zagreb, gradovi i općine te druge pravne i fizičke osobe, obavljaju uredi državne uprave županija na području kojih je njihovo sjedište, odnosno ured nadležan za kulturu Grada Zagreba.

Člankom 36. određuje se da ako nadležno tijelo iz članka 35. Zakona u obavljanju nadzora nad zakonitošću rada utvrdi da muzej i galerija, odnosno muzej, galerija i zbirka unutar pravne osobe, ne ispunjava koji od uvjeta iz članka 17. i članka 18. stavaka 1. i 2. Zakona o muzejima, odredit će osnivaču rok u kojem je dužan otkloniti uočene nedostatke. Ne otkloni li osnivač uočene nedostatke u ostavljenom roku, upravno tijelo donijet će rješenje o zabrani rada muzeja i galerije, odnosno muzeja, galerije i zbirke i druge pravne osobe.

Člankom 37. određuje se da inspekcijski nadzor nad muzejskom građom i muzejskom dokumentacijom koja se štiti kao kulturno dobro, prema članku 9. stavku 1. Zakona, obavljaju inspektori zaštite kulturnih dobara sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i na temelju njega donesenih propisa. Muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba dužni su inspektoru osigurati uvjete za provedbu nadzora, omogućiti mu pregled kulturnoga dobra, uvid u dokumentaciju koju zatraži i dati mu potrebne podatke i obavijesti.

Člankom 38. definira se da stručno muzejsko osoblje čine zaposlenici u muzejima i galerijama te muzejima, galerijama i zbirkama unutar pravnih osoba koji prema odredbama ovoga Zakona ispunjavaju uvjete za postavljenje u odgovarajuća stručna muzejska zvanja. Stručno muzejsko osoblje dužno je u svome radu pridržavati se načela muzejske struke, zakona i drugih propisa kojima se uređuje obavljanje muzejske djelatnosti. Stručna muzejska zvanja mogu stjecati i samostalni stručnjaci u skladu s ovim Zakonom i pravilnikom iz stavka 4. ovoga članka. Uvjete i način stjecanja stručnih zvanja u muzejskoj struci propisat će pravilnikom ministar nadležan za kulturu na prijedlog Hrvatskoga muzejskog vijeća.

Člankom 39. propisuje se da su stručna muzejska zvanja kustos, viši kustos i muzejski savjetnik, muzejski pedagog, viši muzejski pedagog i muzejski pedagog savjetnik, dokumentarist, viši dokumentarist, dokumentarist savjetnik, informatičar, viši informatičar, informatičar savjetnik, voditelj marketinga, savjetnik za marketing, viši savjetnik za marketing, voditelj odnosa s javnošću, savjetnik za odnose s javnošću, viši savjetnik za odnose s javnošću, restaurator, viši restaurator, restaurator savjetnik, preparator i viši preparator, muzejski tehničar i viši muzejski tehničar, fotograf i viši fotograf. Također, određuje se da stručne poslove u muzeju i galeriji, te muzeju, galeriji i zbirci unutar pravne osobe obavljaju diplomirani knjižničari, arhivisti, kao i drugi stručnjaci ovisno o potrebama muzeja. Pomoćne stručne poslove u muzeju i galeriji te muzeju, galeriji i zbirci unutar pravne osobe obavljaju pomoćni knjižničari i knjižničari, arhivski tehničari i viši arhivski tehničari kao i druge stručne osobe ovisno o potrebama muzeja.

Člankom 40. određuje se da pravo na polaganje stručnog ispita za stručna zvanja u muzejskoj struci imaju osobe sa završenim obrazovanjem propisanim za odgovarajuće stručno muzejsko zvanje i s najmanje godinu dana radnog, odnosno pripravničkog, staža obavljenog u muzeju i galeriji, te muzeju, galeriji i zbirci unutar pravne osobe s punim radnim vremenom u muzejskoj struci pod vodstvom mentora. U pripravnički staž ubraja se i razdoblje stručnog osposobljavanja za rad u smislu odredbi Zakona o radu. Iznimno, pravo polaganja stručnog ispita za stručna zvanja u muzejskoj struci imaju i samostalni stručnjaci u području muzejske djelatnosti koji ne ispunjavaju uvjete iz stavaka 1. ovoga članka ako imaju završeno obrazovanje propisano za odgovarajuće stručno muzejsko zvanje te su sudjelovali u realizaciji muzejsko-izložbenih projekata i muzejskih inovativnih i konceptualnih umjetničkih praksi sukladno pravilniku iz stavka 3. ovoga članka. Način i uvjeti polaganja stručnog ispita za stručna zvanja u muzejskoj struci, program stručnih ispita i ispitno gradivo, sastav i rad ispitnih povjerenstava utvrđuje se pravilnikom iz članka 38. stavka 4. ovoga Zakona.

Člankom 41. utvrđuje se da se kao savjetodavno tijelo za obavljanje stručnih i drugih poslova muzejske djelatnosti određenih ovim Zakonom pri ministarstvu nadležnom za poslove kulture osniva Hrvatsko muzejsko vijeće. Hrvatsko muzejsko vijeće ima predsjednika i 6 članova. Predsjednika i članove Hrvatskoga muzejskog vijeća imenuje ministar nadležan za kulturu iz redova istaknutih muzejskih stručnjaka, od kojih tri člana predlaže Hrvatsko muzejsko društvo. Ne predloži li Hrvatsko muzejsko društvo svoja tri člana u roku od trideset dana od dana podnesenog pisanog zahtjeva ministra nadležnog za kulturu, imenovat će ih ministar nadležan za kulturu bez prijedloga. Mandat članova Hrvatskoga muzejskog vijeća traje 4 godine. Hrvatsko muzejsko vijeće donosi poslovnik o svom radu.

Člankom 42. određuje se da Hrvatsko muzejsko vijeće razmatra stanje u muzejskoj djelatnosti u Republici Hrvatskoj, predlaže mjere za poticanje njezinog razvitka i unaprjeđivanja, obavlja poslove predviđene ovim Zakonom i drugim propisima, kao i druge poslove koje mu povjeri ministar nadležan za kulturu.

Člankom 43. propisuje se da se sredstva za rad Hrvatskoga muzejskog vijeća osiguravaju u državnom proračunu.

Člankom 44. propisuju se kazne za prekršaje te predviđaju novčane kazne za muzeje i galerije te pravne osobe unutar kojih je muzej, galerija i zbirka, kao i za odgovorne osobe u slučaju nepridržavanja određenih odredbi ovoga Zakona.

Člankom 45. propisuje se da su muzeji i galerije te muzeji, galerije i zbirke unutar pravnih osoba dužni uskladiti svoje statute i druge opće akte i svoj rad s odredbama ovoga Zakona u roku od 120 dana od dana njegova stupanja na snagu te da Upravna vijeća muzeja koja su ustrojena prema odredbama Zakona o muzejima („Narodne novine“, broj 142/98 i 65/09) nastavljaju rad do isteka mandata, odnosno razrješenja kao muzejska vijeća prema odredbama ovoga Zakona.

Člankom 46. utvrđuje se da je muzejska građa i muzejska dokumentacija, koja je imala status društvenog vlasništva, a na dan stupanja na snagu Zakona o ustanovama ("Narodne novine", br. 76/93, 29/97 - ispravak, 47/99 - ispravak i 35/08) zatečena je u javnim ustanovama muzejima i galerijama te muzejima, galerijama i zbirkama unutar javnih ustanova, državno vlasništvo.

Člankom 47. propisuje se da će ministar nadležan za kulturu donijet u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravilnik iz članka 8. stavka 2., članka 9. stavka 3., članka 10. stavka 2., članka 17., članka 19. stavka 3. i članka 38. stavka 4. ovoga Zakona. Hrvatsko muzejsko vijeće dužno je predložiti ministru nadležnom za kulturu donošenje propisa iz članka 8. stavka 2., članka 9. stavka 3., članka 10. stavka 2., članka 17. i članka 38. stavka 4. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Do stupanja na snagu navedenih propisa, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona, primjenjivat će se: - Pravilnik o očevidniku muzeja te muzeja, galerija i zbirki unutar ustanova i drugih pravnih osoba („Narodne novine“, broj 96/99), Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju („Narodne novine“, broj 115/01), Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi („Narodne novine“, broj 108/02), Pravilnik o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 120/02 i 82/06), Pravilnik o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije („Narodne novine“, broj 30/06), Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u muzejskoj struci („Narodne novine“, broj 97/10 i 112/11).

Člankom 48. određuje se da danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o muzejima („Narodne novine“, broj 142/98 i 65/09).

Člankom 49. propisuje se da Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.